QVÆSTIO MEDICA

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM

Die Iovis 7. Februarij.

M. GVILLELMO PETIT DOCTORE MEDICO PRÆSIDE.

Est-ne fœtus animi pathematis fœtæ obnoxius?

I.

HOMO quivis, ipsam, quâ fruitur lucis usuram, non tàm immortalitatis desiderio, quàm voluptatis illecebris acceptam referre debet; iis præ cæteris animantibus capti vir & mulier, sic ruunt in amplexus, ut è compressis eorum corporibus plerùmque tertium, fœtus scilicet, exiliat, pignus mutui amoris carissimum. Sed non quævis ætas ad firmam prolem proseminandam idonea: talem nunquam dabunt lascivi quidem, at non satis fœcundi juvenes: seniores vix suæ retinendæ, ne-dum aliis largiendæ vitæ pares. Integra vivaxque progenies nonnisi ab integræ ætatis hominibus expectanda; his quippe meliori sanguine ac semine distentę partes generationi addictę accendunt in utroque sexu miscendorum corporum cupiditatem, omnium certè vehementissimam, quâ perciti gestiunt cœlibatum vitæ genus naturæ semper, sanitati sæpius, moribus haud raro adversum, excutere, dareque operam proli, quæ cùm in uteri umbraculis, tùm in lucem suscepta, longè plura vitę primordia, ac præsidia capit à matre, quàm à patre. Hic enim solum semen; illa præterea sanguinem præbet ac uterum, in quem velut in vitæ officinam conjectum maris semen, nec evanescit, vi quadam sui dumtaxat superstite, nec fœmineo occurrit ac permiscetur, nec conceptionem primum fingendi fœtus motum ab eo ducit: sed velut αὐτόματον ab artifice excitatum suos edit motus, suoque germine alteri plantę se se ex atvi genitalis substantiâ efferenti, quasi insitum trunco adnascitur. Inde nova quædam alia vegetans conceptum ut fructum parit & ovum, futuri nempe fœtus initium, ex cujus parte gignitur victurus ex reliquâ. Hunc membranę è mucosis filis ab utroque cornu ortis mirabiliter contextę obvolvunt. Nascuntur

autem illę ut florum tunicę, albumen quod continent ut lac amygdalę, in quo germen est è propriâ decisum plantâ. Adeo affines sunt conceptio ac generatio animalium, plantarum, viviparorum & oviparorum.

I I.

SEMINE intra mensem, ut ferè fit, concepto, Natura à tam tenui adumbratione compactionem corporis, in quo staminum omnium textus est auspicata, suum opus efficit gemino motu, seminis videlicet immutatione, & conformatione. Ne verò partes omnes simul absolvantur, facit earum ordo, dignitas, necessitas, ipsiusque seminis ad eas coagmentandas properantis motio, nec à fœtę, nec à fœtûs animâ profecta, nec à facultate formatrice, seu sui sit juris, seu formę principi mancipata: sed à seminis sanguinisque ad uterum confluentis calore, genio, variâ particularum indole & multiplici concordi, simulque discordi agitatione, quos continent numeros vivaces, efficaces in parvo magna molientes exerente. Ita futurus homo qui modò planta erat, ad nobiliorem vitę gradum pedetentim ascendens capit sentientis primordia, puncto in liquore limpidissimo saliente designata. Primo visceri adhæret glebæ similis mucago, caput cum oculis referens. Organis demùm, quibus anima nobilissimas gestiones explet, nobilissimis instructum corpus, illam immortalem, creatam & foris ad se venientem excipit, sibi decori atque ornamento futuram; at non aliter cohærentem quàm actionum motuumque relatione, commercio & reciprocatione. Animę præsentiâ nova majorque, quàm antè fit fœtûs cum fœtâ conjunctio, veteri, quâ jam matris utero alligatus erat, innixa. Venę scilicet arteriæque umbilicales quasi radices naturæ agro affixæ, sanguinem ab uteri arteriis in placentam hiantibus haustum deportant in jecur, ab hoc venâ cavâ per venam pulmonis in sinistrum cordis specum, inde per majoris arteriæ tubos diffundendum in omnes pusionis partes, quibus augendis potiùs, quàm alendis impenditur. Quidquid tamen ipsius non hæsit ad vitam reportatum ad jecur uterinum à venis matris eò desinentibus resorbetur. Hâc intimæ conjunctionis necessitudine maternam temperiem, & quidquid hanc consequitur induit; imò totis visceribus & medullis accipit combibitque fœtus.

I I I.

CORPORIS animæque conjunctio hominem velut forma constituit, & à reliquis viventibus, quibuscum corporis dumtaxat mole ac motibus convenit, planè sejungit. Omnis concretionis expers anima, cui vivere cogitare est, nequit aliam cum corpore societatem inire, quàm suis cogitationibus, hujus motibus mutuo nexis fœdere, cujus robur (Deo res tam dissitas copulante) jure solius naturæ sancitum est. Mens licet toti sit juncta corpori, non qualibet ejus motione ad agendum impellitur. Vnius in quo residet cerebri, nervorumque ac partium, ad quas hi feruntur, agitationem percipit; inde interni externique sensus, ad totum pertinentis hominem, ratio, quâ corpori consociata anima, quæ in illud noxia vel utilia ciciderint, sibi quoque molesta vel fructuosa judicat. Rei, quam sensit, comprehensione ducitur in appetitum, quo illam consectatur aut declinat, non sine aliquâ sui perturbatione, quá cùm vehementiùs percellitur, meritò dicitur animi commotio, vel (si mavis) confusa perceptio motu spirituum concitata, quamdiu is vigebit, duratura; peculiari autem

cordis & universi corporis immutatione perspicua. Motus animi duplex; alter cogitationis solius, qui citra corporis consortium voluntatis arbitrio peragitur, ope idearum quibus est imbuta mens; alter circa objectum sensibus obvium, ad quem tria concurrunt, motus scilicet organi ad medium pertingentis cerebrum, inde nata perceptio, non organi sensu defecti, sed mentis quâ morbo, extasi, vel altâ meditatione impeditâ brutum fit corpus; ac denique judicium quod pro libito exercere aut cohibere potest, minimè verò sensum rerum extrinsecus in organa incurrentium. Perceptiones confusæ fluunt ab animâ, corpore ipsam sollicitante, seu id fiat vagorum spirituum impetu, unde vana somniantium spectra, & vigilantium delirationes; seu nervorum contactu, tum quæ inde nata animi impulsio, modò refertur ad objectum quod ferit sensus interiores, ut color, odor, sapor; modò ad corpus ejusve partes, ut fames & sitis; modò ad animum, quem cùm vehementiùs pulsat, pressiùs animi motus appellatur. Is sanè multiplex; at tenent principatum ægritudo, quæ morsum quemdam doloris, lætitia, quæ profusam hilaritatem, metus, qui animi recessum ac fugam, & libido, quæ effrænatam cupiditatem efficit.

IV.

NVLLA subit animum appetitio, nisi priùs moto perspicuè cerebro, quod gemini est appetitus animalis domicilium: is motus per arterias permanat ad cor, ab hocque ad humores & spiritus, quos huc illuc errantes (opinione celeriùs) modò cogit ac revocat, modò trudit & propulsat, nunc impetu, nunc segniùs agit, congruenter ad primigeniæ speciei haustæ vel reconditæ pulsum. Inde inflammatus animus dolet, gestit, efferatur, vixque manet apud se. Nec tamen iisdem cietur motibus quibus corpus: ipsius agitatio solius cogitationis terminis circumscripta, loci, quo nullo eget, mutationem omnem excludit; ut à verò longiùs absint qui mentem similem fingunt limaci, nunc in suâ testâ se attollenti, nunc condenti. Tantum tamen obtinet imperij in spiritus, ut eos, dum concurrat objectæ rei species, quocunque vult cogitando impellat. Fert etiam ejus cum corpore copulatio, ut certis cogitationibus, certę tametsi dissimiles, corporis motiones respondeant, & vice versâ; si semel vi naturæ suis semper legibus obsequentis sibi occurrerint. Porrò homines, pro vario quo sunt ingenio, placidiùs aut vehementiùs appetunt: nimioperè mulieres, quòd ipsum, quo reguntur animum imbecillum gerant; Has inter infirmiores, prægnantes adhuc acriùs & impensiùs. Timore autem mœrore-ve sauciis, amore aut gaudio exultantibus, irâ-ve cumulatis; ita spiritus & universi corporis moles quatiuntur, ut quas confertim subeunt, partes simillimâ ratione concutiant, ipsumque adeo impetum excipiat tenerrima proles, ad quam jugis venit per venas & arterias commeatus: & quoniam in cerebrum penetrat ista impulsio, animula, quid rerum intra se geratur percipit. Hinc gaudet, metuit, mœret, colligit, ponitque iram cum matre, quam & ubi se matura levarit, ore, oculis, vultu, gestu, corporis filo, moribus animoque penitùs exprimet.

V.

TVRBIDIS parentum motibus patet fœtus, quamdiu utero detinetur; quin ut illi corpore animo-ve affecti fuerint, ipso satus tempore; sic nas-

cetur, jure ut temulento juveni objectus fuerit pater ebrius: in natos sic abeunt seminum vitia, & quasi anima in corpore tanquam in corrupto vase corrumpitur. Matris etiam incautæ, sub ipso conceptu jucundæ molestæ-ve rei imagine se se pascentis, varia multiformis ac prætervolans cogitatio multiformes notas imprimit fœtui: certa quippe spirituum, cerebri, nervorumque agitatione definita, & ad uterum propagata imago, seminis, quod fingitur, motum avertit, ejusque & sanguinis partes sic applicat, ut mutato partium situ, magnitudine, figurâ & colore pusionis, pro Gallo Æthiops, pro Æthiope Gallus, pro mare fœmina, & econtra, adultero legitimus, marito adulterinus similis prodat; nunquam tamen pro homine bellua. Suæ sunt & constituto fœtui commotiones animi, quas augent maternæ si affines, si adversæ, obliterant; sed & in cerebro instar nudæ tabulæ, omni formâ vacuo signatæ, relinquunt vestigium altè impressum, non magis quàm corporis nœvi, delendum, mentem nulli rei alteri implicatam, levi quâque occasione pulsaturum. Hinc illæ rerum quarumdam libidines & odia inani sympathiæ & antipathiæ nomine insignita. Quàm rectè Terentianus ille mulierem revincit natum ex eâ filium, quod ipsius sit similis, nihilque sit vitij, quin id itidem sit matri: tam creandis liberis optanda parens, cui sit sano in corpore mens sana.

Ergo fœtus est animi pathematis fœtæ obnoxius.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Raphaël Maurin.	*M. Petrus Cressé.*	*M. Gilbertus Puylon.*
M. Ludovicus Gallais.	*M. Petrus le Large, Primarius Lusitanorum Reginæ Medicus.*	*M. Claudius Seguin, Primarius Reginæ Matris defunctæ Med.*
M. Franciscus Goüel.	*M. Antonius Ioannes Morand.*	*M. Nicolaus Brayer.*

Proponebat Lutetiæ LVDOVICVS GAYANT Parisinus
A. R. S. H. M. DC. LXIX.

PARISIIS,

Ex Typographia F. MUGUET, Regis ac Illustriss. Archiepiscopi Parisiensis Typographi, viâ Cytharæ, ad Insigne Adorationis trium Regum.